

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne št. se prodajajo po 6v.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Pljuju, gledališko poslopje št. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 50.

V Ptujju v nedeljo dne 13. decembra 1908.

IX. letnik.

Prvaki pod bičom.

Dne 4. decembra prišel je v državni zbornici tudi nemški poslanec V. Malik do besede. Njegove besede so bile v marsičem tako značilne, da jih moramo popisati. Padale so kakor bič po grbah naših prvakov. Malik je dejal:

„V državni zbornici je ljubljanski župan Hribar kakor ovčica, doli v Ljubljani pa je krvoločni divjak. Poslanec dr. Ploj je staval glede zadnjih dogodkov najbolj zahrbtni predlog. Ta dr. Ploj je bil svoj čas nemški študent. Ko je dr. Ploj v Gradcu študiral, dokazal je svojo nemško narodnost, da je na ta način postal član nemškega društva za študente.“

Po teh besedah je torej danes največji sovražnik Nemcev dr. Ploj svoj čas sam fehtaril pri Nemcih dobronete in se delal za Nemca. Prepričani smo, da dr. Ploj tudi teh trditvev ne bode ovrzel, kakor ni ovrzel trditvev, katere je sprožil svoj čas posl. Stein prot njemu. Pač lepi značaj, ta Ploj... Malik je govoril nadalje:

„Prvaški veleizdajalci nastopajo drugače nego mi. (Poslanec Iro: Potovanja v Srbijo, izdajstvo vojaških tajnostil). Govornik opozarja na potovanje poslanca Kloufača v Srbijo že v onem času, ko se je zgodil znani barbarični umor kralja Aleksandra. Govori se, da sta Kloufač in njegov sopotnik od tega potovanja neki „spomin“ vzela... Potem je govoril Malik o dogodkih v Ljubljani in Ptujju. On sam je bil očividec ptujskih dogodkov.

Posl. Korošec: Ja, voditelj ste bili!

Posl. Malik: Tudi voditelj, kajti jaz se ne skrijem strahopetno, kadar treba tu biti. V Ptuj se je hotelo pripeljati slovenske kmete, da bi se nemško prebivalstvo izživalo in to pod vodstvom prvaških duhovnikov.“

Posl. Kroy pravi dr. Korošču: Sramujte se kot duhovnik! Vi hujskač!

Posl. Korošec: Pustite stare fraze!

Posl. Kroy: Vi farški hujskač!

Medtem je skušal dr. Benko-Cvenkanič svojemu duhovniškemu prijatelju pomagati. Ta možicelj, ki še danes ni pojasnil svoje po „Stajercu“ objavljene advokatske račune, je stal za posl. Malikom in vedno kričal in vpil. Končno ga je prijel napredni poslanec Einspinner pošteno za ušesa.

Posl. Malik: Slovenci (namreč prvaki) so tisti, ki vedno izživljajo in so tudi krivi vseh nasilnosti.

Posl. Benkovič: To ni res!

Posl. Einspinner: Ne lažite, Vi fini gospod!

Posl. Malik je potem dokazal, da so vse Benkovičove trditve neresnične. In — ta slavni Benko-Cvenkanič je — molčal.

Posl. Einspinner: No, zakaj zdaj molčite, Vi fini gospod?

Posl. Benkovič je zaklical Einspinnerju neko psovko. Kmalu bi prišlo do pretepa. Benko-

Cvenkanič jih menda že dolgo ni dobil s pasjim bičem, ker je tako predrzen. Nekaj poslancev se je vrglo vmes. Zdaj je zrastle Benkoviču greben in je zaklical:

Najprve govorite, potem se pa za druge potegnite.

Posl. Einspinner: Meni se ni treba skrivati pred Vam! Vi ste vendar najbolj „osranikerle“ v celi zbornici.“

Taka je bila razprava. Popisali smo jo zato, ker je treba pomesti s temi širokoustnimi prvaki. Ploju se je reklo, da je žrl nemške groše in se delal za Nemca, — naj torej dokaže, da to ni res! Dr. Korošču se je reklo, da je farški hujskač in — kdo bi mu mogel ta lepi priimek odvzeti? — In dr. Cvenkaniču, s pasjim bičem tepenemu Benkoviču se je precej neoteseno in vendar robato-odkrito reklo, da je „der dreckigste Kerl im Parlament“.

Tako se sodi na Dr. Ploju o prvakih poslancih. Ko bi se poznalo naše razmere tako natančno kakor jih poznamo mi, sodilo bi se še — ojstreje. Na vsak način pa pravimo:

Vbogo slovensko ljudstvo! Revno si in suša in slabe letinje in toča in mraz uničujejo tvoje blagostanje! Revno si, ti slovensko ljudstvo! In v domačiji ne najdeš dela, — tisočero tvojih sinov je prisiljeno, iskati si svoj kruh med avstrijskimi in inozemskimi Nemci! Vbogi Slovenci! Trumoma se morate izseljevati v Ameriko. Stoteri vidite bedo, ki prihaja nad vas in vaše družine... In vaši zastopniki? V državni zbornici se jim je reklo, da so nekdanji od Nemcev pitani gospodje, da so hujskajoči farji in umazani „kerlici...“ Vbogo slovensko ljudstvo! Na svojih lastnih prsih si ređiš — gade! Vzemi meč, bojuj se, ne proti izmišljenemu nasprotniku v tujih narodih, temveč proti sovragu v lastnem taboru!

Slovensko ljudstvo bode imelo srečo in bodočnost, ko bode — pregnalo prvaške trote.

Troje vrst železja je, ki vladajo svet. Meč nas ubrani sovražnika, ali bije tudi rane; kladio vstvarja in dela, ali lahko tudi razbije; edino železo pluga prinaša vedno blagoslov. Le ako stori plug vedno svojo dolžnost, potem ostane vedno meč ojster, kladio blagodejno, Plug je ohranil našim pradedom grudo. Železu pridružil se je še les. Ko je pričel plug delovati, bil je nasajen les križa, pod katerim počivajo narodi. Držimo zvesto, krepko roko na plugu, dvigajmo srca proti križu!

Dr. Oertel.

Politični pregled.

Državna zbornica se je pečala z proračunskim provizorijom. Seveda je prišlo večina govornikov na hrupne dogodke v Ljubljani in Pragi govoriti. Večkrat bi prišlo v zbornici tudi

kmalu do pretepa. Vzrok so bili znani hujskajoči panslavisti Kloufač, dr. Benkovič itd. Lep govor je imel tudi napredni nemški poslanec Marchl.

V Pragi je, odkar se je proglasilo preki sod (Standrecht) seveda mir. Poulična druhal pobija in ropa tamo tako dolgo, dokler se ji ne pokaže odločno pest. Zdaj, ko so postavili vislice, ji mir. Ali to niso zdrave razmere! 7 tednov je vlada mirno gledala, ko so češki divjaki uničevali tujo lastnino in pobijali. In ako se odstrani preki sod, bode prišlo pač kmalu zopet do bojev. Nikjer na svetu ne najdemo države, v kateri je toliko viharjev kakor pri nas. In to v trenutku, ko bi morala biti država edina, ker ima toliko zunanjih soraznikov.

Shod nemške agrarne stranke za Štajersko se je vršil 30. p. m. Sprejel je m. dr. po daljših razpravah sledečo resolucijo: Kmetiski poslanci naj preprečijo z vsemi mogočimi sredstvi sprejem trgovinske pogodbe z Srbijo, ki škoduje ta kmetiski eksistenci. Istotako naj nastopijo odločno proti vsakemu nadaljnemu uvozu mesa in živine iz drugih balkanskih držav. — Tako je prav! Upamo, da bodejo tudi kmetiski poslanci drugih narodov to stališče zavzeli.

Nadomestne volitve v trgovsko in obrtno zbornico v Gradcu se vršijo v kratkem.

Vojska?! Ali pride do vojske? To je veliko vprašanje, katerega pretresavajo vsi resni politiki ne samo avstro-ogrske monarhije temveč tudi cele Evrope. Položaj je danes ta, da prihajajo iz Srbije vedno bolj nejasne in dostikrat neverjetne novice. Tako se čuje, da je tista stranka, ki hoče vojsko, najmočnejša, da ji stoji na čelu smrčkovi srbski prestolonaslednik, ki je moralnično in duševno popolnoma propadel, da hoče le-ta z oficirji kralja Petra prisiliti, da mu odda krono, da so se že vršili napadi in umori, da je zbrano tisočero srbskih prostovoljcev itd. Res je, kakor tudi ni bilo drugače pričakovati, da so razmere v Srbiji nevzdržljive. Kralj je slabotnej, ki je odvisen od svojih „dobrotnikov“, oficirskih kraljemorilcev. Prestolonaslednik pa je zbesneli pobič, ki pač ne ve kaj dela. On popiva z oficirji in vpije na korajžo. Gotovo je, da se taka velevlast kakor je Avstrija, ne bode dala izzivati od takega pobiča. To bi bilo ravno tako, kakor da bi se brzovlak ostavil, ako zapoje petelin na gnoju. Kar se tiče Črnogore, je stvar približno enaka. Jezike imajo ti prtljivkavci velikanske in ko bi se z jezikom vojske delale, bi bila Avstrija že davno premagana. Zadnjič se je celo v časopisih bralo, da so Črnogorci pričeli obstreljavati dalmatinsko trdnjavo Kotar (Cattaro). Seveda je bilo to neresnično, čeprav ni izključeno, da bi se ravno tam vojna pričela. Najbolj neprijetno je razmerje z Italijo. Res je, da je Italija v t. zv. „trozvezi“, ali ravno tako res je, da se na italijansko zvestobo ni dosti zanesla, to pa zlasti zato ne, ker je tam vlada prava dekla ljudstva. In Turčija? Ona je odgovorila na aneksijo Bozne in Hercegovine z bojkotom avstrijskega blaga; škodovati hoče torej avstrijski trgovini na gospodarskem polju. Rusija in nekatere druge velevlasti zahtevajo

konferenco, na kateri bi se vse te zadeve rešile. Ako bi Rusija pričela trobiti v balkanski rog, morala bi priskočiti Nemčija Avstro-Ogrski na pomoč in evropska vojna bi nastala. Upajmo, da bodo avstrijski diplomati to nesrečo preprečili. Za zdaj je na vsak način opaziti, da delajo vse prizadete države (tudi naša seveda) izredne vojaške priprave.

Vedno več naročil

prihaja na naš kmetijski koledar. Opozarjamo, da letos ne moremo napraviti še druge naklade. Kdor bi torej zamudil pravočasno koledar naročiti, ta je sam odgovoren, ako ga ne dobi. Koledar se dobi proti naprejplačilu za vse skupaj 70 vinarjev.

Dopisi.

Sv. Barbara pri Borlu. Delovanje klerikalnega izobraževalnega društva pri Sv. Barbari (oziroma društvo Jakeca Rabuzeka) ima že več slabih uspehov. To društvo ima nalogo zatrjevati nemški jezik in nemški pouk na tukajšnji šoli, čeravno želimo kmeti, da bi se naj v šoli otroki nemški jezik podučevali. Pa žalibog, klerikalci, duhovniki, in prvaški učitelji ne pustijo tega si v glavo strti. Le malo potrpljenja in dosegli bomo mi kmeti našo željo. Bodemo že videli, ali je dovoljeno hujskati proti nemškemu poduku? Koliko otrok se mora potlej ko šolo opustijo, žalovati in togotiti, da se niso svetovnega jezika pričeli? To najbolj razvidimo pri fantih kateri se učijo kake obrti ali pa pozneje pri vojaki. Kako bi potrebovali nemščine za svoj stan, pa čisto nič ne razumijo. Tudi pri vinskih kupcih, ki so večinoma Nemci, bi potrebovali nemščine, da bi lahko svoje pridelke prodali. Letos žalibog še imamo dosti dobrega okusnega vina, pa ker pa Nemcev ni, še ga večinoma vsi posestniki imamo. Največ pa je krivo, da ne pridejo nemški kupci sem, to, da se preveč hujška od klerikalne in liberalne strani. Pa enkrat vendar naj bode konec temu hujskanju. Saj je za nas vse to v korist. Torej, bodite pametni vsi skupaj in ne bode, ga nobenega sovraštva več med vami. Tudi v svetem adventnem času se, pa spokorite, da smemo po vrednem pričakovati rojstv našega gosp. Jezusa Kristusa. Opuščate vse prepire in živite tako, kakor naš uči gospod Jezus Kristus. Ljubi Boga nad vse, svojega bližnjega pa kakor sam sebe. To si zapomnite dobro, in videli boste, da ne bo več prepiray. Saj razumete kaj ne? Bodite vendar ljudje pa ne živina. Toliko za zdaj, drugokrat več. Prebrisan župlan.

Frankolovo. Dr. Koderman. Prav izvrsto je bil naš bivši prevzetni in bahasti Kodermanček v zadnjem Stajercu popisan. Tudi nas, ki smo z njim vzrastli in narodno šolo obiskovali, je pozneje kot dijak vedno bolj vse preziral, ter se obnašal, kakor da bi že bil najvišjo učenost in čast dosegel. Prav težko nam je bilo, ko sta se pred nekterimi leti njegov mirni in ljubeznivi oče in sestra od nas preselila v Polzelo, a veseli pa smo bili, ko smo se njegovega sina, tega ošabneža, znebili. Poznal je ta imenitnež samo sebe, a druge je le kritikoval, ker se nismo po njegovih ukazih ravnali, ter nikoli dosti liberalni in slovenski bili. Ljubi oče ga je večkrat opominjal: „Le tiho in miren bodi sinček, ti še ne veš, kaj se reče kruh služiti!“ Skakal, divjal in hujskal je vedno se svojo palčico, kakor da bi to že njegova služba bila. Srečen pa je bil, ker je imel izvanredno dobrega četa, nadučitelja. Četudi je ta njegov sin kot dijak zaradi svoje strogosti v šoli zakrivil, da se je dal oče prerano upokojiti, ter mu stem veliko škodoval, je vendar oče še vse za njega žrtvoval, da bi le sin svoj cilj dosegel. No pa sedaj ima v zahvalo pravega hujskajčega petelina. To se mirnemu očetu, dasitudi zvestemu Slovencu, gotovo ne dopade. Pa bo prišel čas, prej ali slej, ko se bo ta visoki g. doktor še r.a.d. ponižal.

Sv. Martin pod Vurbergom. Vsak pošteni avstrijski državljan se je spominjal preteklo sredo, to je bilo na dan 2. dec. t. l. da se je

udeležil božje službe, ktere so se brale večinoma po vseh cerkvah naše države. Komu pa ni bilo mogoče, se sv. maše udeležiti, pa je z navdušenostjo klical proti Bogu: hvala Tebi, da si še nam ohranil našega vladarja, našega presvitelega cesarja Franc Jožefa, kateri danes obhaja veličastni praznik 60-letnice svojega vladanja. Zato so se tudi naši dosluženi vojaki zbrali (namreč veterani), pod svojo zastavo, v sredi fare, v lepem številu. Posebno veselo bilo je videti taiste, kateri so že stali na bojiščih za svojega cesarja, za svojo domovino; stem so pokazali navdušenost, in ljubezen do svojega vladarja, da so prihiteli na ta dan pod veteransko zastavo, in so pod zbranim poveljnikom korakali, še kot hrabri vojaki, proti cerkvi, in so tamkaj molili za njega Veličanstvo, da bi še ga ljubi Bog mnogo let nam ohranil kot vladarja. Ravno tako so tudi naši gosp. učitelji zbrali šolsko mladino pod svojo zastavo, s katerim so že kot otroci pokazali, da ljubijo svojega cesarja in mu hočejo biti zvesti in pokorni; zato so tudi zapeli po božji službi cesarsko pesem. Torej bodimo mu vedno tako zvesti, branimo mu njegovo podedovano krono v vsaki sili, stopimo radi tudi takrat pod zastavo, kedar nas pokliče domovina pod orožje! Torej čestitamo k 60-letnici njegaj Veličanstvu presvitemu cesarju Franc Jožefu I.

Vsi državljani ljubimo ga
Našega Franca Jožefa,
Zdraženi v ednosti,
Dokler bo stala Avstrija!
Viribus-Unitis.

Slovenska Bistrica. Okrajna šparkasa v Slov. Bistrica obhajala je 2. t. m. 40 letni svoj obstoj in položila obenem temeljni kamen za cesarja Franc Jožef I. jubilejsko šparkasno poslojpe. Ne moremo se popečati natančneje z zgodovino te šparkase. Ali najvažnejše točke naj posnamemo slavnostnemu listu. Pod predsedstvom g. Karla pl. Formacher stavil je dne 12. junija 1867 na obnem zboru okrajnega zastopa g. dr. M. Detitscheg predlog da se ustanovi okrajno šparkaso. Predlog je bil enoglasno sprejet. Od ustanoviteljev privoščila je g. V. Sternberger, da doživi 40 letnico tega zavoda in se udeleži slavnosti. Poslovati je pričela šparkasa 3. decembra 1868; bila je to 22. v naši kronovini urešničena hranilnica. Tekom 40 let se je sprejelo skupno 10,525.059 krön vlog; kar je dokaz zaupanja, ki ga ima šparkasa med prebivalstvom. Visokost hranilnih vlog dokazuje prvič, da je šparkasa zmisel za štedenje med ljudstvom pospeševala, medtem ko je bila drugič v položaju, ugoditi potrebam po posojilih v izdatni meri. Bilo ji je mogoče, nabrati rezervni sklad, ki v zvezi s popolnoma varnimi posojili na zemljiščih in drugimi posojili daje popolnoma sigarnost, da so v šparkasi naloženi denarji varni pred vsako nevarnostjo. Kadar je bilo treba pomagati proti bedi in revščini, je bila šparkasa vedno prva; podarila je v dobrodelne in splošne koristne namene v okraju Slov. Bistrica skupno 108.319 K. Ako se oziramo zdaj po preteku 40 let na delovanje tega imenitnega zavoda, potem smelo trdimo, da je rešila eno gospodarsko nalogo, ki so si jo stavili ustanovitelji popolnoma in zvesta svojemu načelu. Šparkasa se bode i zanaprej razvijala. Dal Bog, da bi vedno cvetela in se razvijala v prid ljudstvu v slov. bistriškem okraju!

Vuzenice (Saldenhofen). Naš občinski predstavnik je menda za barve slep. 29. p. m. izdala je občina cirkular, v katerem se je prosilo, naj se hiše ob priliki jubilejskih slavnosti naj ne okineča z narodnimi zastavami. Tudi tukajšnji restavrater g. M. Germuth je razobesil v tem zmislu 1. t. m. črno-rumeno zastavo. Kako se je vsled tega začudil, ko mu je prinesel 2. t. m. zutraj hlapec občinskega predstojnika Antona Mravlak (občinske sluge pri nas nimamo, temveč sin predstojnika Hemerle deli to službo s hlapcem) to-le pismo: — „Št. 950/2. G. M. Germuth, najemnik železniške restavracije v Vuzenicah! — Nalaga se Vam tem potom, da odstranite takoj iz okna Vaše hiše visoč državnomenško (črno-rdečo-rumeno) nacionalno zastavo, katero ste vkljub prepovedi občinskega urada razobesili; drugače se bode vporabilo druge korake. — Občinski urad Vuzenice, 2. 12. 1908. Župan: Mravlak.“ — Da naš župan ni poseben modrijan, je splošno znano, ali da je tako slab

v koledarju, da ne zna razločiti niti cesarske od nemško-nacionalne zastave in da vidi 2 barvi za 3, tega se pač od njega ni mislilo. Morda si je svoj želodec tako ž „mezerle in 8. labeljni“ napolnil, da mu je to v glavo udarilo. Ali oprostimo mu. Ali da njegov sin Hemerle niti do 2 šteti ne zna, ko je vendar dolga leta hlače po šolskih kloph v Mariboru trgjal, to je žalostno in prava blamaža za občino. Kajti ti „narodnjaki“ so dobili na njih neopravičeno pismo precej jasni odgovor, katerega si bodoje pač zapomnili. Hahaha!

Hajdin. Tukajšno učiteljstvo je proslavljalo s šolsko mladino 2. decembra zelo lepo cesarjev 60 letni jubilej. Ob 1/2 9. uri je bila slovesna sv. maša, pri kateri so bili navzoči med drugimi pobožnimi člani krajnega šolskega sveta s svojim načelnikom g. Strachillom in občinski predstojniki z odborniki. Po sv. maši se je vršila cesarjeva-jubilejna slavnost v šolskem poslojpu v navzočnosti č. g. duhovnikov in zgoraj imenovanega oblastva. Po znamenitem govoru g. nadučitelja so otroci izmenoma popevali cesarsko in domovinske pesmi in deklamirali na jubilej nanašajoče se pesmi. Po končanji slavnosti so bili otroci pogoščeni. Pohvaliti moramo, da je bilo šolsko poslojpe lično okinčano, da so otroci v cerkvi kakor v šoli krasno popevali in razumljivo deklamirali; zato gre učiteljstvu vsa čast in zahvala.

Iz Rogoznice. Neki mož je roko podal nekemu Nemcu; za to dejanje so ga neke stranke ljudje skoro na vislice obsojili. Ker pa je mož neboječ, si upa še naznaniti, da je celo Italjanu, ki ni naše krone, roko podal in sicer večkrat. In kaj še, še celo židovu, ki ni naše vere je roko, podal. Kaj bojo neki zdaj sklenili? Gotovo bojo rekli, da ta mož ni pri pravi pameti in da je nor, ker misli, da je res vsak njegov brat. Sedaj so pravo zadeli, ker smo si po Adamu vsi brati, vsi otroci očeta, ki je v nebesih in vsi dediči nebeškega kraljestva. A. H.

Iz Polenšaka. Prosimo, gospod Šori, kje je red pri pošti? Vi vedno pravite, če pride kdo pred osmo uro zutraj ali pa po šestih zvečer, da ni tedaj vaša ura in tedaj sploh nikomur niti dopisnice ne date. Mi pa Vas vprašamo kje je tukaj natančnost, ki mora na pošti biti. Prvič, če Vi eno reč na pošti zadržite in jo mest v Polance v Bratislavce hočete izročiti. In ko vam potem dotičnik v Bratislavcih noče odvzeti, ker je pošten češ da spada v Polance dotičnemu ki se ravno tako piše. Vi pa te reči le ne oddate lastniku, ker je baje naprednjak in si mora on sam pozneje, ko izve po drugih, da je za njega nekaj na pošti iti po to reč in jo še z nevoljo dobi. To je torej red, da leži stirnajst dni na pošti a Vi še lastniku to ne sporočite?! Dalje je potem to red, da nujno pismo, katero se odda 18. na pošto in bi moralo priti že 20, pride še le 29. Torej gre pismo iz Ptujja na Polenšak 11 dni?! Potem pismo; ki se je dalo 15. na pošto v Ljubljani, dobi lastnik na Polenšaku 29. Pismo torej gre iz Ljubljane na Polenšak 14 dni?! In to je red na pošti, ki ga g. Šori zahteva. Torej g. Šori, držite se reda prej Vi, potem ga še le drugim vsiljujte. Odslej Vam bodemo malo bolj natanko gledali na prste in se ob prvem neredu neke drugje zglasili, kar sicer za Vas ne bo prijetno. Za sedaj Vam še prizanesemo. Na svidenje torej prihodnjič! Več posestnikov.

Leitersberg pri Mariboru. Knam se je preselil nek viničar z Kamce kateri vbogi je bil primoran hitro od službe iti. Kakor smo zdaj zvedli je namreč znani in klerikalni priljubljen finančni komisar dr. Jože Povalej neko posestvo kupil. Vbogi viničar prejšnjega posestnika je moral nekaj časa potem v mrzlem času novo domačinjno iskati in jo je tukaj našel. Taki so klerikalci. Srečo do vbogega, revnega človeka nimajo. Od strehe mora iti, in naj bode še tako slabo vreme. Tista viničarija je bila prazna. Na to je potem klerikalni to posestvo prodal in črez 4000 K dobičkar v svoj masten žep hranil. To je že kaj, 6000 K posestvo kupiti in par tedni z dobičkom črez 4000 K oddati. Tako je zdaj znani klerikalni kandidat postal „Grundceerstückler“. Vsak pošten človek in državljan se zdi studno posestva razmesariti. Mi pa le še prašamo, če ima c. k. uradnik toliko časa, z takimi rečmi se pečati. Mi viničarji smo pretekli teden dobili zopet od prijatelja za Korošca la-

skavo vabilo, naj se mi nedeljo, 29. novembra k nekaki seji udeležimo, katera je za nas zelo koristna in važna. Sicer jih je šlo k seji več pa večinoma je le radovednost taj rekla. Mi tako dobro vemo, da od klerikalcev nimamo kaj dobrega pričakovati. Njeno srce je preveč kamenito za reveža. Velikokrat smo se že prepričali tega na lastno škodo. Bolj mehko srce ima še najbolj trdi mesar kakor najmekhi klerikalci. Saj tudi dobro vemo, da najslabše se godi takim viničarjem in delavcem, kateri so primorani služiti pri farjih in klerikalcih. Da so nas zopet vabili, so krive nove volitve v dežlni zbor. Lani kakor so bile volitve razpisane, smo tudi dobili vabilo, zdaj po novem letu so volitve dobimo zopet vabilo. Če bi bilo to slučajno? Vsak, kateri še ima lastno misel, ve zakaj se gre. Nas bi radi imeli, da bi klerikalno volili, za nos vodili. Mi viničarji z lastni misel, vemo dobro, za katerega moža bomo glasovali, gotovo za klerikalca ne. Čudno je tudi, da več mojih znanih viničarjev že en par tednov „Sl. Gospodarja“ brez plačila dobijo. Zakaj li? Do volitve ga bodo dobili, potem pa nič več. Pri tej kupčiji dr. Povaleja smo zvedeli kamenito srce klerikalca. Naša škoda bi bila, če bi klerikalca volili. Hvala Bogu da smo mi viničarji bolj svobodne misli, kakor večina kmetov.

Radiše na Koroskem. Ljubi naš Štajerc! Od mnogih krajev prinašam nam novice, se bojuješ za naše pravice ves čas in neprenehoma, samo od našega kraja nudiš dragim čitateljem le redkokdaj kaj od našega boja. Kdo da se bojuje in proti komu smo in moramo biti ves čas in vsaki priložnosti postavljeni v obrambo, je umevno. Kakor povsod, tako tudi pri nas se baha in ob misli gospodariti prvaška stranka, pod načelstvom črne farske . . . Da obstoji pri nas dvojno društvo, je dragim bralcem znano. Mi imamo namreč našo požarno brambo in prvaška stranka ima svojo kat. (?) slov. izobraževalno društvo, katero ne mnogo, a vendar toliko deluje, da ni in tudi ne more biti pravega mira in prave ednosti med nami poštenimi kmeti. Kdo je vzrok, da ni pravega mira v župniji? Kdo je vzrok, da nimam jaz, kot dopisnih teh vrstic pravega mira, katerega si že davno želim? Če premisslujem na to ali na ono stran, povsod pridem na to, da je vzrok prvaška stranka. Ker bi pa potreboval preveč prostora, nočem vse natanko popisati, hočem namreč vzeti samo nekatere točke. Ko je prišla enkrat prvaška stranka že čisto na pasji dr. . . . ni se jo g. župnik ni upal več voditi, si je ta možak zmisli drugače. Misli si je, drugače ne gre, jaz moram dobiti na mojo stran človeka, v katerega imajo ljudje zaupanje in kateri je od vseh krajev spoštovan. Seveda ne gre to tako hitro, morda pa po malem vendar kaj izda. Ah pustil bom kat. (?) slov. izobraževalno društvo na cedilu in se bom pridružil požarni brambi in njegovi stranki. In tako je tudi naredil. On si misli da ima žepico v pesti, pa se popolnoma vara. Mu samo rečemo, ker ni bil zadovoljen z Lojzkom, ne bo imel sreče, da bi bil z Jožkom. Ne nikdar. Kdor ne spoštuje vinarja, tudi ni vreden goldinarja. Župniku podamo danes samo nekaj besedij na srce, da on opusti enkrat politiko in ne misli, zdaj bom tako ali pa tako naredil, ker se v dejanju nikarkej ne upa in tudi ne more narediti. Pogledal bi ljubše večkrat na ljudi, ki spavajo pod njegovi strehi. Saj se v dosti krajih prigodijo največji sv. . . . je v farovžih. Naj bi oskrboval naprej svoje cerkvene dolžnosti, kot so jih drugi in kot se v eni poštenu župniji spodobi. Župnika vprašamo, kaj hoče narediti s par fantami in z nekaterimi neumnimi kmeti, in še teh nima, lahko rečeno z starimi „babami“. Saj g. župniku ni bilo in tudi ni po volji da bi delali vsi za enega in eden za vse. On skrbi za svoj žep, zakaj bi pa tudi ne mi? Uči nas kar se spodobi in kar se sliši, te bomo pa tudi poslušali in stori kar je tvoja dolžnost, bomo pa tudi mi storili, kar je naša dolžnost. Naznanim njemu kot celi prvaški stranki, da imam jaz kot dopisnik teh vrstic poleg mojega dela, posebno zdaj v dolgih zimskih večerih, časa dovolj spraviti še marsikaj na svetlo. Če nas g. župnik ne bode, oziroma ne bo hotel razumeti, mu bomo podali zdaj k Božiču ali pa k novemu letu še kaj bolj mastnega. — Jaz sem pa tisti, ki sem

se pustil dosti dolgo voditi za nos, a zdaj pa ne več.

Podgorje v Rožu. (Lep patrijot!) Na predvečer jubilejskega praznika priredila je tukajšna požarna bramba bakljačo z muziko, katere se je vse prebivalstvo udeležilo. Na vaškem trgu imel je naš nadučitelj g. Karl Samornigg pred cesarjevim kipom lepi govor. Vse hiše so bile slavnostno razsvetljene. Samo naš vaški duhovnik je menda pozabil, da je še na Avstrijskem. Župnišče je bilo temno, na čemur se je prebivalstvo seveda zelo zgražalo. Posebno in splošno nevoljo pa je zbudilo ravnanje tega duhovnika drugega dne. Kajti temu gospodu se ni zdelo vredno, prirrediti ob priliki 60 letnice velike maše. Bila je navadna maša in ko so po prečitanju maše ljudje pričeli peti cesarsko pesen, pustil je župnik luči ugasniti in je odšel od oltarja . . . Kdor se spominja iztrganja križa iz pokopališča, ta se pač ne bode čudil, da je naš župnik takega dejanja zmožen in to na tisti dan, na katerem želi našemu ljubljenu vladarju milijonev src srečo . . . To so črni patrijoti in voditelji ljudstva! Stari Podgorjane.

70 vinarjev

stane „Štajercjev napredni koledar“, ki obsega

128 stran

na katerih je objavljenih skupno

39 doneskov

in poleg tega še krasna

cesarjeva slika

ter 11 drugih slik.

Cenejšega in boljšega koledarja ni, torej hitro posežite ponj!

Cenjeni volilci obrtne in trgovske zbornice v Gradcu!

V kratkem se vršijo volitve v trgovsko in obrtno zbornico v Gradcu. Razglasila se je od neke strani že nedopustna kandidatura, ki ne zadostuje ne mestu ne okraju Ptuj.

Ptujski okraj šteje 50.000 prebivalcev in plačuje na leto 350.000 K državnega davka. Ta okraj torej ne more ostati brez zastopstva.

Skozi 12 let sem nas je zastopal v trgovski in obrtni zbornici ptujski župan gospod

Jos. Ornič.

Mi se mu zahvaljujemo na tem mestu za njegovo delovanje in prid trgovskega in obrtniškega stanu.

Ker vemo, da ni boljšega moža za to mesto, da ni boljšega zastopnika naših interesov, zato opozarjamo volilce, ki so že dobili tozadevno legitimacijo, naj jo izpolnijo na ime našega kandidata.

Jos. Ornič, župana v Ptuj.

Ptuj, 8. dec. 1908.

Za zvezo obrtnih zadrug v Ptuj: A. Scheichenbauer. — Obrtno društvo, Ptuj: K. Kratzer. — Zadruga kovinarjev itd.: A. Scheichenbauer. — Stavbinska zadruga: J. Wressnigg. — Zadruga čevljarjev, krojačev itd.: Persil. — Zadruga mesarjev itd.: Nekola. — Gostilničarska zadruga: Rossmann. — Zadruga mizarjev itd.: R. Löcker. — Zadruga mlinarjev, pekov itd.: A. Koss.

Novice.

Pane Kloufač. Mož, ki sliši na to ime, ni morda kakšni posebno duhoviti junak. Tudi ni znameniti iznajditelj ali imenitni vojskovodja. Ne, pane Kloufač je človek z navadnimi možganji. Odlikuje se edino po dveh lastnostih: po svoji brezsrčni jezičnosti in neotesanosti v politični hujskariji in po svojem brezvestnem deželnem izdajstvu. S svojo vsiljivo jezičnostjo vstvaril je pane Kloufač na Češkem neko „češko-narodno-socialno stranko“, ki obstoji po svoji večini iz poulične druhali in srmkolinskih pobalninov. S pomočjo te druhali,

ki ima kot „program“ edino besedo „škandal“ postal je pane Kloufač državni poslanec. In s pomočjo državnozbornskega mandata, ki mu daje imuniteto ali nedotakljivost, postal je pane Kloufač eden najbrezobzirnejših voditeljev miru in pametnega dela v državni zbornici. Državnozbornske počitnice pa je porabil ta človek za — rajžo v Beligrad, kjer se je navdušeno ogreval za srbske kraljemorilce in je besno napadal svojo lastno domovino avstrijsko. Treba pomisliti, da nas ravno sedaj ne loči veliko od vojske z Srbijo. Vsaki drugi človek bi prišel vsled takega dejanja pred sodišče in bi bil obsojen zaradi veleizdaje; kajti vraga, slaba bi bila država, ki trpi v svoji lastni sredi največji svoje škodljivce. Ali pane Kloufaču se ne zgodi ničesar; on je — nedetokljiv . . . In vendar se se mu ji nekaj zgodilo, pa ne od strani oblasti, marveč od strani Dunajčanov. V svoji nedoseženi predrznosti prišel je ta češki „bajaco“ namreč pred kratkem v dunajski „Rathauskeller“. Ljudje so ga izpoznali in nekdo je zavpil: „Silentium! Tukaj sedi Kloufač!“ To je vse goste razburilo. Eden je stopil k njemu in dejal: „Mi smo v nemškem mestu Dunaj in med nami nima takšni deželni izdajalec prostora. Vun z njim!“ In krepke dunajske roke so postavile pane Kloufača na ulico, kjer ga je nekdo še izdatno prelasal. Pane Kloufač jih je dobil približno tako po svoji širokoustni češki butici, kakor jih bode dobila Srbija, ako bi res pričela vojsko. Zakaj to pripovedujemo? Prvič zato, ker je samotno za celo avstrijsko državo, da zamore biti navadni deželni izdajalec pri nas državni poslanec. Drugič zato, ker bi ta dogodek kmalu državno zbornico razbil; kajti tam so pričeli pristaši Kloufača vsled tega razbijati, da bi prišlo kmalo do pretepa. Tretjič pa pripovedujemo to vsled tega, ker so naši prvaški poslanci s tem deželnim izdajalcem Kloufačom v najtesnejši prijateljski zvezi. In dr. Benkovića na primer ne loči ničesar od Kloufača . . . Avstrija stoji morda pred vojsko. Predno bi vojska pričela, treba bode vse deželne izdajalce za useša prijeti in iz našega doma vreči ter pošteno prelasati . . .

Črno-rumena zastava je cesarska in združuje pač vse avstrijske narode. Le panslavisti jo sovražijo iz dna svojega srca. Poročali smo že, da ob priliki praznovanja 60 letnice cesarjevega vladanja v raznih spodnje-štajerskih mestih in trgih prvaški voditelji niso razobesili niti ene cesarske zastave. V Pragi so z našimi prvaki zvezani češki panslavisti na dan cesarjevega jubileja raztrgali in sežigali cesarske zastave. In češki voditelj poslanec dr. Kramar je izjavil v državni zbornici očitno: „Kaj pa je črno-rumena zastava? Nič drugega nego „anakronizem“ (nekaj, kar je proti zgodovini, kar spada v staro šaro!). Bila je zastava do leta 1867. Danes nimamo več avstrijske države, temveč le še kraljestva in dežele. Jaz poznam poleg zastave dinastije le še barve kraljestva Češke, ker smo pred vsem in edino češki patrijotje.“ — Ta češki voditelj, s katerim se strinjajo vsi panslavisti in tudi naši slovenski prvaki, s katerim je romal n. p. slovenski župan Hribar v Petersburg, — ta Kramar je torej izjavil, da nima črno-rumena zastava nobene veljave, da avstrijske države ni več, da so Čehi edino češki in ne avstrijski patrijoti! Holah, prvaki, povejte, ali hočete slovensko ljudstvo tudi v tem duhu izgajati? Ali hočete tudi vi črno-rumeno zastavo sežigati? Na dan z odgovorom!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Predrznost panslavističnih visokošolcev v Gradcu. Piše se nam: Čehu in Italijanu se je razlil žolč nad Nemcem, prvemu v „zlati Prahi“, drugemu na Dunaju. Tej druhali so se hoteli pridružiti tudi sinovi slovenskih prvakov v Gradcu, češ, da dobe tudi oni z revolverji kakor Italijani univerzo v Ljubljani. In res! Kar oblegajo nekega lepega dne z grozovitimi gorjaci nemško univerzo v Gradcu. Bila je cela godlja skupaj: Srb, Hrvat, Pemak in Slovenec, tako da eden drugega ni razumel. Deputacija, obstoječa iz štirih starejšin — iz vsakega rodu eden — je zahtevala od rektorja dvorano, kjer bi se vršil shod za ustanovitev jugoslovanske univerze. Rektor temu seveda ni ugodil, rekoč da nemško

vseučilišče ni kraj za panslavistične demonstracije. Nazaj prišedši k svoji armadi so intonirali izzivajoče pesmi, kakor „Hej Slovani“ in druge. Vse to so nemški dijaki potrpežljivo, ali ko so kričali Jugoslovani, združeni v bratovski ljubezni, „Sem, če imati korajžo pa šnajt“ je prišlo do spopada. Nekemu predrznemu, ki je kazal ves čas Nemcem svoj gorostasni, raskavi jezik, so malo potipali glavo in še drugemu silovitežu, ki je bil že zamahnil gorjačo nad glavo nekega Nemca, so tudi malo hlače okraščali. Našli so kar so iskali. Prvaški listi pa poročajo, da je slovenski dijak brezpraven na nemških univerzah in da se jih napada pri belem dnevu brez vsakega vzroka. Mi pa menimo, če doleti razgrajča zasluzena kazen, zato še ni brezpraven. In zakaj poročajo take podle laži? Menda mislijo, da bodo na ta način prej dosegli svoj cilj! Ali je pa tudi potreba univerze?! Imamo jih že preveč. Kaj pa bi bila ta nova univerza drugega nego fabrika za uradnike, kjer bi bili ti kričači, kakor sanjajo, nastavljeni za „univerzitetne profesorje“. Kaj bi te njihove sanje stale, če bi se uresničile? Milijone in milijone! Država, katero hočejo od vseh strani razdreti, naj bi te milijone plačala. Davki, kateri že tako težijo uboge kmetse bodo povišali. In to brez potrebe, kajti, če so se dosedaj lahko izobraževali na nemških univerzah, bi bilo to mogoče tudi v bodoče. Ali niso nemške univerze vzgojile toliko učenih slovenskih mož, ki so dika slovenskemu narodu? Teh cepev pa ne bo srečala zdrava pamet ne na tej ne na oni univerzi.

Klerikalna vzgoja. Pretečeni mesec je g. nadučitelj Anton Glasser zapustil faro Sv. Janž na vinski gori. Žalostno za celo faro, da je izgubila tako marljivega učitelja, ki je otrokom tudi nemščino učil. A kaj vraga se je tisti dan zgodilo? Ko se je g. nadučitelj odpočil, začeli so streljati štiri neomikani klerikalni kmetje iz golega sovraštva do učitelja, ker ta ni hotel trobiti v klerikalni rog. Oj le počakajte, možakarji, kmalu se snidete pri sodnji; bodele videli, kaj se pravi za kakšnem učiteljem tako nesramno postopati. Tudi se bodele zagovarjali, kaj se pravi z dinamitom streljati. Ti zagriženi sovražniki učiteljev in napredka so se pač omike le v šoli učili. Ali — skrbeli bomo, da ne zraste drevje v nebesa.

Iz Hoč pri Mariboru in okoliških krajev dobili smo razne dopisnice, na katerih se odrekajo nekateri naših naročnikov „Štajercu“. Zanimivo je, da je na vseh teh dopisnicah ednaka pisava in sicer ni to pisala kmetška temveč gosposka roka. Mi smo nekemu pobožnemu sleparju že na sledu in mislimo, da ga bomo kmalu za ušesa dobili. S takimi sleparijami ne bodejo našega lista premagali!

Panslavisti v Celju. Ob priliki 60 letnice cesarjeve vršila se je v Celju bakljada. Pri temu je bilo zlasti opaziti, da slovenska poslopja niso bila razsvetljena. Pred „narodnim domom“ pa se je zbralo par sto po prvakih naujskanih mladih ljudi, ki so takoj, ko je prišla bakljada pričeli tuliti „živio“ in pa „Naj živi Srbija“ (!!). Da bi na dnevu cesarjevega jubileja ne prišlo do neljubih prepиров, sklenilo se je, da se ne razobesi ne nemške, ne slovenske narodne zastave. Vkljub temu sklepu je razobesil dr. Kuvkovec rdečo-plavo-belo zastavo in se tudi branil, jo odstraniti. Tako jo je morala oblast sama odstraniti. Takšno je patrijotično čustvo prvakov!

Učitelj, viničar, „hauskneht“ ali revolverski junak? Glede učitelja Klemenčiča iz Ptujске gore smo že opetovano pisali. Sicer po pravici povemo, da se nam zdi skoraj škoda, pečati se s to osebo, ki je gotovo primernejša za šnopsarijo nego za šolo. Žal, da moramo zopet šolsko in drugo oblast ter vso javnost opozarjati na hujskarijo in nesramno gonjo, ki jo vpirarja to človeče. Za danes naj bode omenjen le sledeči slučaj. Dne 2. t. m. se je vršilo na Ptujski gori slovesno odkritje spomenika cesarja Franc Jožefa I. Darovali so k temu spomeniku vsi prebivalci brez razlike strank, torej tudi „Štajercijanci“. Župnik je namreč sam izjavil, da naj ne bode iz napisu nikakoršna politika razvidna, zakar gre župniku tudi vsa hvala. Cesarski spomenik je in mora biti izraz lojalnega neustran-karskega čustva. Cesar je vladar vseh narodov in kadar se njega spominjamo, ponehati mora vsaka narodnostna gonja in vsako politično hu-

skanje. To je gotovo prepričanje vseh poštenih in zvestih Avstrijcev. Drugače pa mislijo slovenski panslavisti, katerih misli so vedno deželno-izdajalske. Po panslavizmu nadahnjeni gospodje so tudi na Ptujski gori drugače sklenili, nego je to prebivalstvo z župnikom mislilo. Vodja teh ljudi je seveda od avstrijske države plačani učitelj Ivan Klemenčič. Ta mož, ki ima pač dovolj vzroka, da se skriva pod šolske klopi, da bi ga nobeno človeško oko več ne videlo, se grozovito jezi, ker ni postal nadučitelj. Po našem mnenju bi bilo tako imenovanje tudi smrtni greh. In Klemenčič hoče zdaj svojo prvaško jezo s podvojen panslavistično agitacijo izkazati. Ob odkritju cesarjevega spomenika je imel tudi govor, v katerem je m. dr. dejal: „Naš presvitli cesar naj nas sloveče brani pred našim nasprotnikom in mu podelimo naš slovenski trak v varstvo“. Ta hujskaški govor je bil naperjen proti onim možem, ki se ne strinjajo s panslavistično politiko. Torej celo ob odkritju cesarjevega spomenika ni dalo Klemenčiču miru, da bi ne hujskal. In tak človek je učitelj na javni ljudski šoli! Kakor znano, ima mati njegove pokojne žene v njegovi hiši „šnopsapoteko“ z gostilno. Tam se je vršil slavnostni obed. Pri temu so si nekateri kmeti svojo jezo nad tem hujskajočim govorom ohladili. Na „živio“-klice so odgovorili z besedo „heil“, ne da bi hoteli zato Nemci biti; dokazati so hoteli le, da ne trobijo v panslavistični rog deželnih izdajalcev. Vsled tega jih je pričel Klemenčič vnu poditi. Kmetje so mu pravilno rekli, da krčmar nima pravice gostov vnu metati (Opomba tisk. učenca: Ali je postal Klemenčič menda „hauskneht“, ker le-ta ima taka opravila?). Ali „izobraževalec“ ljudstva Klemenčič je nekakega kmetca celo pretepa val. Ko so se „Štajercijanci“ odstranili, je pa šel Klemenčič za njimi na občinsko cesto in je oddal na javnem prostoru 5 revolver-skih streljav. To je bilo ob 1/2 10. uri zvečer. Mislimo, da bode tega revolverskega junaka kazenska sodnja podučila, da tudi on nima pravice na javnem prostoru streljati. Kaj pa rečeta okrajni in deželni šolski svet k temu? Kako dolgo bode še takšni učitelj podučeval mladino, ki je doma v „šnopsapoteki“ in tam spi? Ali se res čaka, da bo to človeče napravilo nesrečo? Klemenčič se je sam izrazil, da bi bilo bolje, ako postane viničar nego učitelj. Zato zahtevamo še enkrat, da se tega „viničarja“, „hausknehta“ in revolverskega junaka odstrani. Drugače bi se znalo ljudstvo — samo pomagati.

Izjava. Podpisani Vincenc Verdenik, kovač na Slapah, s tem z obžalovanjem preklicujem vse žaljive obdolžitve proti g. učitelju Ivan Klemenčič na Ptujski gori kot neresnične in ga prosim za opuščanje ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Vincenc Verdenik.

Pomota. V inzeratu okrajne šparkske v Rogatecu v zadnji številki se je nahajala tiskovna pomota. Obrestna mera za vloge ne znaša namreč 4 1/2, temveč le 4%. Čitatelji naj se blagovolijo na to ozirati.

Razprave proti „Štajercu“, odnosno njegovemu odgovornemu uredniku K. Linhart, ki bi se imele vršiti pretekli ponedelek, so se ustavile. Pri prvi tožbi (z dr. Kronvogelnom) je prišlo do poravnave, pri drugi (z „profesorjem“ Zelenikom) pa se je zadeva prelozila. Kadar bode ta tožba končana, popisali jo bomo tako natanko, da marsikateremu ne bode prav.

Zivinorejski tečaj se vrši na sadjarski in vinogradniški šoli v Mariboru od 11. do 16. prosinca 1909. Podučevalo se bode praktično in teoretično o krmljenju in ravnanju z živino s posebnim oziranjem na vinogradniške ter sadjarske pokrajine. (Glej tozadevni inzerat v današnji številki).

Napad. Trije neznanci so 2. t. m. po noči napadli g. Franca Pozne, ko je peljal po noči pošto v Oplotnico. Le z revolverjem, iz katerega je oddal štiri strelje, se jih je mož ubranil.

V pijanosti so se sprli nekateri fantje v Horvatovi gostilni v zgornji Radgoni. Na poti je napadel fant Šilec viničarskega sina Kavčiča in ga težko z nožem ranil.

Uboj. Mesarski pomočnik Kalman Donasa v Radgoni, znan kot nasilnež, napadel je v pijanosti v Langovi gostilni v Verestu kočarskega sina Forjana in ga težko z nožem ranil. Forjan je drugi dan umrl.

Po svetu.

Na vislice obsojen je bil v Trstu 24 letni Korijančič. Imel je z nekimi dekletom otroka; sodnja ga je obsodila na 4 K mesečnega plačila. To je bilo možu preveč. Vtihotapil se je v hišo, vzal dojenčka iz ziboljke, ga nesel v klet in držal v vodi, dokler ni bil mrtev. Porótniki so brezsrčnega detomorilca na vislice obsodili.

Zaradi roparskega umora sta bila obsojena v Ljubljani Miha Županc in Anton Sekne na smrt na vislicah.

Koledar je izšel in stane s poštnino vred samo 70 vin.

V vsaki hiši naj bode naš koledar, ki ima dovolj kratkočasne, zabavne in podučne vsebine.

Novo agrarne deželne postave.

Postavo za varstvo planš.

Kapitalistično stremljenje naše dobe in stremljenje po luksusu, ki je žujim v zvezi, se je pokazalo med drugimi slučajji tudi v avstrijskih alpskih deželah v tem, da se je nakupilo mnogo kmetijskih posestev za love. Temu je mnogo pripomogel razvoj naših prometnih sredstev, ki je zmanjšal in zblizal velike razdalje in ki je za bogatejša meščana lov posebno olajšal. Ker leži naša zelena Štajerska s svojimi naravnimi krasotami ob glavnih prometnih potih in je tako v najbližji zvezi s prestolnim mestom, je pač naravno, da se je nakupilo toliko kmetijskih posestev ravno pri nas. Statistika nam kaže, da je v času od 1885 do 1894 na Gornjem Štajerskem popolnoma izginilo nič manj ko 318 kmetijskih posestev, od teh pa se jih kupilo 91 samo za lov. V občinah Kallwang in Wald je v zadnjih 60 letih izginilo 75 kmetijskih posestev in 26 planš iz kmetijskih rok. V istem razmerju je v letih 1880.—1900. vedno nazadovalo tudi število kmetijskih posestnikov in prebivalcev, kakor izhaja iz sledečega pregleda v ljubenskem sodnijskem okraju na Gornjem Štajerskem.

Leto	Kmetov	Manj	v odstotkih
1880	17.576		
1890	11.396	6180	35.6
1900	10.917	479	4.2
		6659	39.8

V letih 1903. in 1904. se je prodalo po podatkih deželnega statističnega urada kmetijskih posestev nekmetom:

1903 :	255 posestev s	3823 ha
1904 :	472 „ „	5211 „
Skupaj :	727 posestev s	7034 ha

Od teh se jih je porabilo 80 odst. za love, torej odtegnilo kmetovanju. Temu zelo nevarnemu počenjanju ni smela dežela pustiti nadaljnega stredstva, ki bi vsaj nekoliko omejila pogozdovanje planš, ki so za našo živinorejo tako zelo važne in potrebne. Tukaj gre vendar za zelo veliko površino, ki pride v poštev. Naše štajerske planše zavzemajo 139.004 ha; od teh jih je 107.781 ali 77% od sto v rokah zasebnih lastnikov in agrarnih družb.

Kar zadeva postavo za varstvo planš samo, ki jo je štajerski deželni zbor sprejel 20. oktobra t. l., je narejena po solnograškem vzorcu in na podlagi vladine predloge, ker je vlada osnutek postave, ki se je sprejel 22. marca 1907, zaradi nekih formalnih nedostatkov vrnila deželnemu zboru.

V naslednjem podajamo bistveno vsebino postave za varstvo planš:

V § 1 se postavi kot prvo in temeljno načelo te postave, da se naj ohranijo sedaj obstoječe planše, t. j. planinska zemlja v tej vrsti kulture. Tukaj ne gre samo za zemljišča, ki so v zemljiškodavnem katastru vpisana kot planše, ampak tudi za tako zemljo, ki jo po dejanskem stanju lahko smatramo za planšo. Postavne določbe so se raztegnile tudi na one

planše, ki so še le v teku časa, n. pr. z dovoljeno spremembo kulture, na novo nastale.

V prvotnem, od štajerskega deželnega zbora sprejetem osnutku je bila tudi določba, da se morajo planše ohraniti planšarstvu pod vsemi pogoji in v vseh razmerah. Na željo c. kr. poljedelskega ministrstva pa se ta princip ni sprejel v novo postavlo. Merodajno je bilo pri tem mnenje, da gresta v tem slučaju vpliv postavodaje in omejitve svobode razpolaganja z lastjo predaleč. Ne bomo pa raziskovali, jeli to stališče z ozirom na eminentno narodnogospodarsko važnost tega vprašanja pravilno.

Soglasno s tozadevnimi določbami logarske postavle z dne 3. decembra 1852 se nahaja v postavi za varstvo planš tudi določba, da se sme vsaka sprememba planše v kako drugo kulturo izvršiti le z dovoljenjem oblasti. Samovoljne spremembe kulture, kakor tudi vsa druga dejanja in nehanja, ki se ne strinjajo z rednim obratom planše, ki bi lahko obstanek planš spravile v nevarnost ali celo onemogočile, so prepovedane in se kaznujejo po § 18 postavle za varstvo planš od političnih okrajnih oblasti z denarno globo do 1000 K. Le v nujnih slučajih, ali če zahtevajo to važni narodnogospodarski ozirom, se lahko spremeni planša v kako drago vrsto kulture.

To dovoljenje daje planšarska komisija, ki sestaja iz zastopnikov namestnije in deželnega odbora in kateri predseduje vodja političnega urada (namestnik ali njegov zastopnik). Ta komisija pa ne sme samovoljno ravnati, ampak mora pri presojanju danih razmer vprašati politične okrajne oblasti (okrajna glavarstva) in planšarski odbor kot strokoven organ.

V § 3. je določba, da se mora za planše sestaviti načrt gospodarstva in statut, ki morata biti po § 11 uradno potrjena in pod uradnim nadzorstvom. K tem planšam se štejejo vse občinske in skupne planše. Po § 4 spadajo pod to določbo tudi vse one zasebne planše, katerih lastniki so dobili iz javnih sredstev države in dežele podpore za meliorizacijo planš.

Pristojna oblast lahko po §§ 2 in 4, odstavek 2. postavle za varstvo planš v posebnih slučajih tudi proti volji za to obvezanega lastnika povzroči sestavo gospodarskega načrta in statuta. Kaj pa je vsebina gospodarskega načrta in upravnega statuta (pravil) za agrarne družbe? Odgovor na to vprašanje nam dasta §§ 5 in 6. „Gospodarski načrt obseza na podlagi dognanega trajnega pridelka dovoljeno skupno pašo in natančneje predpise o obsegu, kraju in načinu paše.“ Občinske in zadružne planše naj posamezni upravičenci rabijo „sorazmerno“. Gospodarski načrt ima nadalje določbe o gospodarjenju s planškim gozdom, o ločitvi planše in gozda, o dovoljenju paše po gozdu, o odvažanju krme in gnoja, o potrebnih pripravah za varstvo in gojitev planšine zemlje in o boljšem gospodarjenju s planšami.

Statut o upravi, ki se naj rabi pri občinskih in skupnih planšah, mora obsežati „natančneje določbe o izbihi in pravicah uprave, o pravicah in dolžnostih udeležencev oziroma upravičencev, o eventuelni oddaji v najem, o nastavi prodajnih pravic.“ Nadalje mora biti za vse pravne naslednike obvezen in imeti določbo, da se smeta gospodarstveni načrt in upravni statut spremiti le z uradnim dovoljenjem. Vse druge podrobnosti o gospodarstvenih načrtih in statutih bodo prišle v odredbah.

Oba pomočka (gospodarski načrti in statuti) se morata po preteku vsakih 10 let revidirati. Če so pri enem ali drugem potrebne spremembe, se morajo odobriti od agrarnih oblastev, ki so bodo ustvarile po komasacijski postavi, ki jo bo sklenil deželni zbor (§ 7).

Po § 8 so posebni kontroli podvržene one planše, katerih lastniki so dobili za meliorizacijo podpora iz deželnih ali državnih sredstev. Meliorizacijske naprave mora vsakokratni lastnik ohraniti tako dolgo, „kakor se je to določilo pri podelitvi podpore z ozirom na velikost planše in važnost naprave“. Če se to ne godi, potem lahko poseže politična oblast vmes in ukrene na stroške lastnika vse, kar je potrebno, da se obranijo meliorizacijske naprave. Samoumevno je, da ne velja ta določba le za zasebne, ampak tudi za skupne planše. Ta določba se v utemeljevanju podpira kakor sledi: „Po izkušnjah, ki

so se naredile po posameznih deželah, v katerih obstajajo postavle o agrarnih operacijah, je neobhodno potrebno, da se s pomočjo javnih sredstev izvedene meliorizacijske naprave ne le postavijo pod varstvo oblasti, ampak da dobi oblast tudi prisilna sredstva v roko, s katerimi lahko skrbi za ohranitev teh naprav.“ Okrajna oblast pa poseže vmes le na predlog ali nasvet strokovnih organov.

V § 9 se govori o planšarski knjigi, ki jo mora voditi vsaka politična oblast. Pri vpisu v planšarsko knjigo odloča označba dotične parcele v katastru zemljiškega davka in slošne značaj, ki kaže v dotičnem posestvu planšo.

Posebno važno je, da se bo za vsak političen okraj sestavil planšarski odbor, ki mora pri izvanjanzju postavle statii politični oblasti ob strani kot strokoven organ. Sestavi se iz strokovno izobraženih oseb dotičnega okraja. Kot strokoven svetovavec namestnije (političnega deželnega urada) fungira že omenjeni alpski svet. Obe korporaciji ne oddajata samo svojih mnenj, ampak smeta tudi staviti posebne predloge za varstvo planš. Važno nalogo izpolnjuje alpski svet s tem, da mora preiskati vse prošnje za podpore in staviti predloge o porabi in podelitvi podpor, ki jih dajeta država in dežela za povzdigo planšarstva.

Nadzorstvo o uvedenih gospodarskih načrtih in statutih, nad ohranitvijo subvencioniranih meliorizacijskih naprav izvršuje politična oblast. Ta se za to poslužuje alpskega nadzornika in okrajnega logarskega tehnika.

§§ 12 do 16 obsegajo posebne določbe o delnih pravicah na skupnih planšah, ki pa ne pridajo v vpoštev, ker se je sprejela postava o delitvi skupnih posestev in regulaciji z njimi zvezanih upravnih in rabnih pravic.

§§ 18 do 20 so popolnoma formalni in govore o kaznih, če se postava za varstvo planš ne izpolnjuje in dajejo za pravno postopanje nekatera navodila.

Ostane nam samo še, da izrečemo upanje, da se bo namen, ki so ga izrekli naši poslanci v tej postavi, res v praksi tudi dosegel, namreč da se bodo ohranile naše krasne planše za potrebe našega kmetijstva in naše živinoreje.

En koledar zastoj dobi vsakdo, kdor jih vzame deset. Naši prijatelji se naj torej zbirajo in naj skupno koledarje naročijo. Cena 1 koledarja 60 vin., s poštnino 70 vin. R a z š i r j a j e t e naš edini kmetiško-napredni koledar!

Rešitev domačih živali v slučaju požara.

Znano je, da vsak drugače miren in treznomisleč človek zgubi glavo, kakor pravimo navadno, kadar začuje vpitje: „ogelj — gori!“ Še hujše se pa razburi, ko ugleda goste dvigajoče se oblake dima in švigajoči plamen, ki žuga uničiti posestniku imovino in živino in si v istem hipu ne ve in ne zna pomagati. Dasi ravno obstoje dandanes tu pa tam prostovoljna gasilna društva, kojih naloga je gasiti požar, vendar se ni mogoče zanesti, da bi dospelo za to izurjeno moštvo takoj ob izbruhu požara na lice mesta, zato smo primorani pogostoma pričeti gasiti z domačimi ljudmi in sosedi. Največ se doseže, ako se prične takoj in pravilno gasiti, kakor hitro se je ogelj zapazilo. Stvar došlih ognjegascv je potem dovršiti nadaljna rešilna dela.

Vsakega dolžnost pa je, da priskoči na pomoč pri gašenju, in zastavi vse svoje moči v to, da pomaga rešiti svojemu bližnjemu njegovo imetje, posebno pa živino. Kdor pa hoče pomagati pri reševanju živali, mora vsaj deloma poznati njihove navade. Kar se tega tiče, priporoča Alojz Riedel v kmetijskem nemškem ogledu naslednje:

Gotovo je že marsikdo zapazil, da silijo živali, ki smo jih izgnali o požaru iz hleva, nazaj vanj. To storijo pa iz naravnega vzroka, kajti one niso vajene razsvetljavi plamena, prestrašijo se vsled tega in iščejo že iz naravnega nagona pribežališča in zavetja tam, kjer so bile poprej. Istotako se je gotovo tudi že zapazilo, da se živina, ki ni dovolj trdno privezana na

vrvi in verige, odtrga ali tudi če ni privezana ob požaru ali če je drugače v nevarnosti, stisne na kup, stakne glave skupaj in se tako trdno tišči, da je ni mogoče spraviti narazen. Tako navado imajo posebno ovce in konji. Ker ni živina vajena izredni svetlobi, postane nemirna in plašna, in stiska se na kup, da se ubrani nevarnosti. Iz enakih vzrokov si je mogoče razjasniti, zakaj poiščejo živali o požaru najbolj oddaljen in teman kot v hlevu in zakaj jih ni mogoče spraviti z onega mesta. Ob požaru naj se ravna z živino tako-le: 1. Nikdar naj se ne odveže živina istočasno. 2. Naj se ji zaveže oči in pelje vsako posebej iz hleva, posebno pa je zavezati oči konjem. 3. Le v najskrajnem slučaju naj se odveže vsa živina istočasno, naj se pa takoj ena zgrabi in siloma vleče iz hleva, druge pa naj se poganja za njo s palico in sunki.

Nekateri priporočajo celo, naj se konje ozedla ali pa naj se jim obleče konjska oprava, ker gredo potem rajše iz hleva. Bolje je seveda, če se jim dene čez glavo mokra vreča, da ne vidijo svetlobe in plamena.

Najlaže se spravi živino iz hleva ob požaru, ako ima isti več vrat, ki si stojijo nasproti. V takem slučaju se jo izžene najlaže iz hleva, ako se odpre vrata, ki so na nasprotni strani od požara. Ako je hlev zidan na stebrih in so stene med istimi tenke, naj se prodre na nasprotni strani požara takoj velika luknja in izžene skozi isto živina iz hleva.

Perutnina naj se polovi in dene v vreče ali pa naj se jo nese naravnost v kak varen prostor.

Najtežje je rešiti prešiče, ker se jih mora povezati z vrvjo in vleči iz hleva.

Najlaže se pozabi na panje s čebelami. Če se jih ne odstrani za časa, zaduše čebele vsled dima in vročine. Preden se jih dvigne z mesta, naj se žrela zamaši in nese polagoma ter postavi na kak drug prostor, kamor ne prihaja dim in ne sega vročina. Ko se jih je postavilo na mesto, naj se žrela takoj odmaši, ker drugače se čebele zaduše.

Pri vsakem rešilnem delu naj se skuša preprečiti vsak prevelik ropot, vsako klicanje in kričanje. Ravna naj se mirno in hladnokrvno, pazi pa vedno na se, da se ne pripeti kaka nesreča. Rešilnih del naj se ne poloti nikdo sam, ampak naj poišče takoj še druge dve ali tri krepke osebe. Ko se ima spraviti živina iz hleva, naj se pokliče če le mogoče hlapca, ki živino oskrbuje, kajti živina pozna njegov glas najbolje in ga tudi rajše uboga.

Veliko oviro delajo pri reševanju živine vrata, kojih krila se odpirajo navznotraj, kajti če sluti živina pretečo nevarnost plane istočasno iz naravnega nagona k vratom. Ker se zaleti marsikatera za vratna krila, se vrata zapahnejo in izhod se zapre. Od zunaj je potem težje pomagati in ker ni mogoče spraviti živine za časa iz hleva, mora ista poginiti v njem vsled dima in vročine ali še celo zgoreti.

Gospodarske.

Čiščenje vina z beljakom. — Kakor je že znano, je jajčji beljak tvar, ki se enako kakor riblji klej in želatina spoji v vinu s taninom v neraztopno oborino, katera je s početka kot nekaka rahla pena. Radi te lastnosti je jajčji beljak izvrstno sredstvo za čiščenje vin, ima pa obenem še marsikatero druge prednosti pred riblji klejem in želatino. Jajčji beljak je namreč cenejši od poslednjih, in kar je glavno pri njem, je namreč to, da se zamore čistiti z njim najboljša in najfinejša vina brez strahu, da bi zgubila ista količjak od svojega boketa ali dišičine. O vporabi beljaka v ta namen piše znani strokovnjak Anton dal Piaz v »Allgemeine Wein-Zeitung« naslednje: Navadno se jajca razbije, loči rumenjak od beljaka in rabi potem slednjega naravnost za čiščenje vin. Veliko boljše pa je, če se ga poprej pripravi na pravilen način. Najbolje je, ako se ga stepe v sneg in pusti potem nekoliko časa, da se pena razteče. Ko se pa jajčji beljak toleže za čiščenje vina, se ne sme rabiti za to železne posode, ker bi dospelo lahko v beljak toliko železa, da bi z njim čiščeno vino počrnelo ali zatemnelo. Najbolje je, če se pretepe beljak z brezovo šibico ali metlico. Potem, ko se je beljak steplo v sneg in se le pozneje raztekel, se ga kar stanjša z vinom in porabi za čiščenje vina. Za čiščenje zdravega belega vina naj se vzame za vsak hehtoliter 1 do 3, za črno 1 do 4 srednje velika kokošja jajca. Opozoriti pa moramo, da se vinu dostavljen beljak iz vina ne izloči, kakor se ne izloči tudi riblji klej ali želatina, ako nima vino v sebi dovolj tanina ali česlovine. Da pa nima vino dovolj tanina, spoznamo najlaže, ako par dni pozneje vino, kateremu smo dodali beljaka, pogledamo. Če vino po

do datku beljaka ostane čisto, je znamenje, da ni v njem dovolj tanina, če se je po močno zgostilo, ga je v njem dovolj. V prvem slučaju se lahko pomaga s tem, da se doda vinu naravnost na vsak hektoliter 1 do 3 gr česlovine (čistega tanina). Beljak, ki se prej ni oboril obori se po dodatku česlovine in se na to izloči. V nekaterih slučajih je priporočilo vzeti za čiščenje vian namesto svežega posušen beljak, ki se nahaja v kupičju v obliki belega prahu. Ta prah se kar raztopi v vodi in porabi potem za čiščenje. Za vsak hektoliter naj se vzame 2—8 gr tega prahu.

Ali se sme rabiti šota za nastilj pri prešičih? — O tem piše potovalni učitelj Zollikofer v »Hanoverscher Landmann« naslednje: Da bi se rabilo za nastilj pri prešičih šoto, ni posebno priporočljivo, dasiravno se jo lahko brez vse skrbri rabi pri konjih in govedih. Že večkrat se je pripetilo, da so po šotnem nastilju prešiči zboleli in celo poginili. Posebno pa takrat, ko se drži prešiče vedno zaprte v hlevu, je nevarno, da se polotijo šote, ker jim primanjkuje zemlje, ki jo žro zelo rade. Pa tudi tedaj, ko se jim poklada preveč mehke in mokre klaje, se polotijo šote zelo radi. Prešiči, ki se jih spušta vsak dan na pašo, se nažro peska in zemlje in pri takih se ni bati, da bi žrl šoto. Če se že hoče rabiti šoto za nastilj pri prešičih, ki ostajajo vedno v hlevu, naj se jim dene v hlev pesek ali zemljo. Sploh pa naj se skrbri pri prešičih, ki so vedno zaprti v hlevu, da imajo na razpolago vsaj pesek, zemljo ali pepel, ker je to njihovu zdravju in lažjemu prebavljanju neobhodno potrebno. Mala množina šote je marsikaterikrat dobro sredstvo zoper drisko pri prešičih.

Da bo luč petrolejka boljše svetica, naj se dene v posodo, v kateri se hrani petrolej malo množino v prah stolčne kafe. Košček kafe, velik kakor lešnik, zadošča za več tednov.

Vlažna stanovanja. — Priprost način, da se dožene, ali je stanovanje, ki bi se nam dozdevalo vlažno in našemu zdravju škodljivo, obstoji v tem, da se duri in okna trdno zapre in postavi v sobo določeno količino sveže žganega, živga in v prah stolčenega apna. Po 24 urah naj se stehta apno vnovič; ako je postalo apno več nego za 1 odstotek težje, potem je taka soba, ker je prevlažna, našemu zdravju v kvar in ne sme se bivati v nji. V taki sobi se morajo vrata in okna odpreti navskriž, da nastane močan preprih a poleg tega se ima postaviti v njo peč, ki se potem kuri s kokom.

Po čem se spozna, če je krava breja? — Če je ostala krava breja, se v prvi polovici brejosti ne da dognati, kajti če se potem, ko je bila pri biku, tudi več ne pojca, se da iz tega le sklepati, da je ostala breja, toda gotovo ni še. Po petem mesecu brejosti se paže lahko telc otplje, ako se položi roko na desno stran trebuha na lakotnico. Najlažje se tele oduti, če se položi roko na lakotnico, predloži žejni kravi skaf mrzle vode, da jo naglo pije. S tem, da pije, začno se gibati čeva in maternica in ž njo vred tudi sad v njej. Najbolj gotovo in brez vse nevarnosti se lahko dožene, če je breja ali ne, ako se nohte na kratko odreže in ogladi, namaže roko prav dobro z oljem in jo porine polagoma v mastnik. Ako se pritise potem v mastniku navzdol, se lahko natančno prepriča, ali je sad v maternici ali ne.

Ali se lahko poklada konjem ječmen namesto ovsu? — Ječmen je težji in trši od ovsu, zato ga konji spočetka ne jedo radi, vsled tega naj se ga zdrobi in namoči v vodi ali celo skuha. Ječmen je sicer prav tečen in po njem se konj dobro redi, je pa težko prebavljiv in ne deluje nič kaj dobro na prebavila. Poklada se ga lahko konjem brez vse skrbri, meša naj se ga pa vselej med druga krmila.

Kakšem krompir je za seme najboljši? — Pri krompirju je tako, kakor pri vsakem drugem semenu t. j. čim večje ali popolnejše je, tolikanj boljše obroditi, zato predobran krompir ni sposoben za seme in če takega posadimo, le zametamo. Ni pa neobhodno potrebno saditi najdebelejšeg gomolje, ampak najboljše je, če se posadi srednje debel krompir. Skušnje so pokazale, da če se dobi od debelega posajenega krompirja 100 kg, se dobi od srednjega 90 dd 95 in od drobnega le 60 do 65 kilogramov, poleg tega pa se dobi od debelejšega srednje debelega krompirja, ki se ga je posadilo, več debeljšega krompirja.

Hijacintove čebule sadi vselej v zmes komposta in zemlje, ki se rabi navadno za cvetlice v loncih. Vzemi od vsake enako množino, zmešaj jih skupaj in primešaj tej zmesi precej drobnega peska. Ko sadiš čebule v lonec, vsadi jih in pokrij z zemljo tako, da bo gledal le vršiček ali gornji del iz nje. Nato skopaj na vrtu primerno globoke jame, deni v te lonce z vsajenimi čebulami in pokrij jih z zemljo tako, da se loncev ne bo videlo iz nje. Tam naj ostanejo lonci 5—6 tednov, potem pa jih vzemi iz zemlje, nisi jih v gorko sobo, kjer jih postavi na svetel prostor in jih po potrebi zalivaj.

Koliko jajc znese kokoš? Na to vprašanje ni mogoče dati natančnega odgovora, kajti to odvisi od pasme, od oskrbovanja in drugih okolnosti. V jajčniku kokoši, ki pridno nese, se nahaja 600 jajčnih zarodov in pri normalnih razmerah t. j. če je kokoš zdrava in če se jo pravilno oskrbuje, znese tudi nekako tako število jajc. Različno stare kokoši znesejo tudi različno število jajc in kakor poročajo »Praktični kmetovalci« znese kokoš potem ko je pričela nesti: prvo leto 15—20, drugo 100—120, tretje 120—135, četrto 100—115, peto 60—80, šesto 50—60, sedmo 35—40, osmo 15—20 in deveto leto 1—10 jajc, toraj ves čas 496 do 600 jajc.

Kadar kupuješ sadna drevesa, drži se naslednjih pravil: 1. Kupi le taka drevesa, ki niso bila po cepljenju pri tleh nad 6 let v drevesnicah, ker drugače so ostarela. 2. Glej, da bodo imela drevesca meter nad zemljo v obsegu vsaj 6—8 cm. 3. Da bodo zamogla nositi vrh ali krono, naj se deblo primerno zožuje in naj

bo pri tleh vsaj za tretjino debelejše nego tam, kjer prehaja v vrhe. 4. Lubad naj bo gladka in zdrava. 5. Deblo naj bo ravno. 6. Drevesa naj imajo dovolj korenin in sicer 4 do 6 stranskih, ki se morajo raztezati na vse strani in morajo imeti mnogo sesalk. 7. Vrh naj ima 4, kvečem 6 mladih, ki morajo biti razdeljene enakomerno na vse strani. 8. Glej, da izbereš vrste, ki se jim bo zemlja in podnebje prilagelo. 9. Glej, da bo vrsta sadja taka, kakoršno rabiš za svoje razmere. 10. Ne kupuj nikdar sadnih dreves na trgu, ker ne moreš vedeti, kaj kupiš, ampak kupi vselej v zanesljivi drevesnici.

Opomba. Opozarjamo cenjene čitatelje naj opazujejo v bodočem letu natančno njive, obsajene s krompirjem.

Naši naročniki in čitatelji dobijo s 1. oktobrom zastoj novi časnik »Illustrirte Uhrenberichte« z nad 5000 podobami o urah, zlatemu in srebrnemu blagu znane fabrike ur Max Böbel, Dunaj IV, Margaretenstrasse 27/27. Pošljite tedaj vsaj natančni naslov zgorajšnji firmi, ki vam bode to ilustrovano knjigo zastoj in pošline prosti vpsalala.

Loterijske številke.

Gradec, dne 28. novembra: 31, 47, 26, 55, 73.
Trst, dne 5. decembra: 41, 83, 49, 19, 31.

Učenka

v starosti od 15 do 18 let, ki govori nemško in slovensko, se sprejme v neki trgovini z mešanim blagom v Celju. Vše pove uprava »Stajerca« 791

Prodajam posestvo

ki meri 23 do 24 oralov v lepi ravnini, les, njive, in travniki, sadonosnik, v katerem se je 20 polovnjakov mosta na presalo, in tri polovnjake vina, hrami vsi v dobrem stanu, s ciglom krito, blizo farne cerkve in četeri ure od železniske postaje. Cena 14.000 kron. Kdor želi kupiti, naj se obrne pisмено ali nstmeno na uradništvu »Stajerca« v Ptuj. 786

Pekovski učenc

se takoj sprejme pri g. Franz Dobaj, Judenburg Zg. Stajersko. Plačilni pogoji po sporazumljenju. 783

V najem

želim vzeti posestvo, na katerem se lahko 2 kravi in nekaj svinj redi. Naslov se izve v upravništvu tega lista. 782

Mlin in kovačnica z gostilno

in malim gospodarstvom v trgu Vuzenice (Saldenhofen) se po ceni prodaja. Cena 15.000 K. Vpraša se pri g. Essig v Vuzenici (Saldenhofen).

Oženiti

se želi mladenič in to na malo posestvo; star je 29 let in zmožen slovenskega ter nemškega jezika; denarja ima 1.800 K gotovega kapitala. Prednost inajno dekleta od 21. do 29. leta ali vdove brez otrok; pošten in marljiv je. Vpraša se pod št. 102 v upravništvu »Stajerca«.

Kovačnica (Hammerwerk)

velika, v jako dobrem stanu, izvrstno idoča v zelo obrtnem kraju, se da pod ugodnimi pogoji v najem. Zraven je tudi stanovanje in njiva. Več se izve pri lastniku **H. Dobnik, Zreče pri Konjicah.** 781

Brata Slawitsch
v Ptuj 104
priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A	70 K	—
Singer Medium 90	—	—
Singer Titania 120	—	—
Ringschiffchen	140	—
Ringschiffchen za krojače	180	—
Minerva A	100	—
Minerva C za krojače in čevljarje	160	—
Howe C za krojače in čevljarje	90	—
Cylinder Elastik za čevljarje	180	—
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najino cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brezplačno.		106

Naznanilo.

V času od 11. do 16. januarja 1909 vrši se bode na deželni sadjarski in vinogradniški šoli v Mariboru živinorejski tečaj.

Ta tečaj ima namen, lastnikom živine, njih sinovom odnosno uslužbencim v kratki, poljudni obliki priučiti najvažnejše glede krmljenja in oskrbovanja govede in to praktično ter teoretično. V prvi vrsti se pri temu ozira na razmere kakoršne so v pokrajinah, ki gojijo sadje, — in vinorejo.

Število udeležencev se je določilo na 20. Prilosili za sprejem v tečaj za živinorejo za morejo po razmerju danih sredstev podporo dnevno po 2 K dobiti. Da dobijo tako podporo morajo izrečno naznaniti in po občinskemu predstojniku potrditi pustiti:

1. da so sami ubožni posestniki.
2. da so sinovi ali uslužbenci istih.

To potrdilo priložiti je že naznanilu k tečaju in se mora obenem starost naznaniti.

Prilosili, ki se ne potegujejo za podporo naj to v naznanilu posebej omenijo. Tečaj obsega vsak dan 3 ure teoretičnega pouka in 2 uri praktičnega poučljivega dela. Podučni jezik je nemščina. Naznanila naj se vpsljejo do 1. januarja podpislanemu ravnateljstvu.

V Mariboru, decembra 1908.

Ravnateljstvo deželne sadjarske in vinogradniške šole.

Občinska hranilnica (sparkasa) v Ormužu

Osnovana 1. 1879 Postno hranilnični konto št. 832036

prevzame

vsak dan vloge, kapitalizira nedvignene obresti polletno in plačuje rentni davek iz lastnega. Dovoljuje posojila na zemljišča, poslopja, menice (Wechsel) in vrednostne papirje pod najugodnejšimi pogoji in zmerni obrestni meri ter daje vsakega dopoludne radovoljno in brezplačno vjasnala v vseh sparkase za tikočih zadevah.

Ravnateljstvo.

Sprejme se

družino

s 4 do 6 delavskimi močmi v službo; plačilo za moške K 1'60 in za ženske K 1'10 na dan, stanovanje in kurjava prosta. Ponudbe sprejema oskrbnništvo graščine Impolca, pošta Radna pri Senvici, Kranjsko. 780

Prostovoljna sodnijska prodaja posestva.

Od c. kr. okrajne sodnije v Velikovcu se po naprošbi ud. dedičev po Tomažu Škofič vlg. Murko in Pinkesch v sv. Jurju a. W. v zapuščinu zadnjega spadajoče premičnine ter Murkovo realiteto v Sv. Jurju E. J. 25 k. obč. Waisenberg ter Pinkischovo posestvo E. J. 28 k. obč. Waisenberg javno prodaja.

Ta posestva imajo razmerja 43 ha 25 a 71 m² in čisti dohodek od 601 K 42 h; izključajo se skupno za 14.000 K in znaša vadij 1.400 K. Največje ponudbo se od dneva prodaje s 5% obrestuje; plačati se ima po eni tretini od dneva oddaje vsakih 3 mesecev pri tukajšnji sodnji. Kupec zamore tabularne zahtevke v znesku od 9974 K 59 h na račun najvišje ponudbe prevzeti. Premičnine se le po ali nad cenjeno vrednostjo proti takojšnemu plačilu odda.

Razprodaja se vrši na

ponedeljek 21. decembra 1908

dopolndne ob 9. uri na lici mesta v St. Jurju (St. Georgen a. W.). Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejemajo. Na posesti zavarovanim upnikom ostanejo njih ružne pravice brez ozira na prodajalno ceno ohranjene. Pogoje o dobah in kraju plačila itd. se lahko pri tej sodnji izve.

C. k. okrajno sodišče Velikovec odd. I. dne 3. 12. 1908.

Gallinger m. p.

Lepo posestvo

z gostilno in tobačno trafiko, 30 m. njive, travnika, 2 gozdna oddelka in sadonosnik, vse na ravnem na državnih cesti 1 uro od Lavantında, primerno tudi za kovačnico, ker jo je tam že prejšnji lastnik izvrševal. Prodaja se iz proste roke zaradi bolezni. Cena 12.000 K. Plačilo v gotovini ni pozaj, temveč lahko 4.000 K ostane. Vpraša se pri g. Filip Klingbacher p. d. »Bezirksr. schied«. Wunderstätten P. Lavantında, Koroško. 785

Božične in novoletne karte

v največji izberbi se dobi najceneje pri

W. BLANKE,

trgovina s papirjem v Ptuj.

Naprej-prodajalci dobijo 100 komadov za K 3- do K 6-

Giht, revmatizem in astma

se uspešno zdravijo z rabo mojega že leta sem znanega Eucalyptus-olja (avstralsko, naradni produkt). Cena originalne steklenice 1 K 50 h. Popis z mnogimi zdravilnimi pisami zastoj in posthine prosto. Eucalyptus-milo najboljšo sredstvo proti pešani, vimerli, jeternini znaki in drugim nečistostni obraba. Eucalyptus-bonboni nedosežno zdravilni proti kašlju, oslovskemu kašlju, astmi itd.

Pred ponarejenjem naj se varuje s tem, da se ozira na to varnostno marko.

Ernst Hass, Klingenthal i. S.

Dobi se tudi v Ptuj 796
apoteka „zum Mohren“ H. Molitor.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj z raven klančnice in plinarke hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj raztaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtni in spahati i. t. d.

Predno

prosite za osebno, hipotekarno ali realno

posojilo

zahtevajte brezplačni prospekt

Meller L. Egyed, Budapest

XI. Lónyai-utca 7. — Telefon Interurban 46—31.

Oženjeni majer

za 15 do 25 glav goveje živine, katerega žena bi morala 4 do 8 svinj in kuhinjo za 3 hlapce (neoženjene) oskrbeti, se sprejme. — Plača 50 K na mesec, stanovanje in hrana. Nastop 1. prosinca 1909. Ponudi naj se v graščini Neukloster pošta Sv. Peter v Savinski dolini. Več moči se primerno plača.

Hiša z gospodarskim poslopjem

lepim vrtom in travnikom v večjem trgu na spod. Štajerskem, kjer je tudi trgovina z lesom zelo razvita. V hiši se nahaja že stara, dobro obiskana gostilna, kakor tudi trgovina mešanega blaga, se tako z vsem blagom in opravo vred, po ceni in pod zelo ugodnimi pogoji prodaj. Cenjene ponudbe naj se pošljejo na upravištvo tega lista pod št. 28.

Bukovi les v polenih,

nekaj vagonov od Saldenhofna prodaja

Franz Glönsch, Tvimberg na Koroškem.

Dva pivovarniška (brajerska)

učenca, najmanj 16 let stara in doslej nekaznovana, se sprejmeta na 2 letni učni čas pri prosti hrani in stanovanju z malo mesečno plačo.

Naslov: Brauerei Miklaushof, Koroško.

Čevlje!

Prporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih obuval, kakor moških, ženskih in otročjih čevljev domačega in tujarskega dela po vsakovrstni ceni. Vse to se dobi in kupi pri gospodu Ivan Berna, Gospodska ulica št. 6 v Celju.

Lepo posestvo

10 minut iz mesta Ptuj z nekaj oravov zemljišča se takoj prodaja. Vpraša se pri upravištvo tega lista.

„Triumpf“ Brez konkurence! Ni bazarsko blago!

Najvišje odlikovanje: Odlikovana z veliko zlato medaljo, s častnim križcem, Dunaj 1904.

3 mesece za 1 krono.

Povsod luč

samo znovo popravljeno, edino res rabljivo in zanesljivo električno žepno lampo, znamka „Triumpf“ kajti mi garantiramo, da zamorete svetilni s to lampo, katero napolnite le enkrat, pri vsakodnevni kratki rabi skozi 3 mesece. Tisočkrat najboljšo dokazano. Ni igrača ali krama brez vrednosti kakor podobni fabrikati.

Absolutno brez nevarnosti se lahko in brez težave v zepu nosi.

Neodvisna od vetra in vremena. Se lahko rabi; baterija se da izmenjati.

Nedoseženi efekt svetlobe!	Najdaljše trajanje!
Cena ene kompletne lampe	K 3—
3 komadi	K 8-10
Z povečevalno linzo 1 komad	K 4—
3 komadi	K 10-80
Dvojno-močne namestne baterije komad	K 1—
Z trajnim (Stell-) kontaktom (obe roki prosti) kom. K 4— in K 5—	
Z pripravo za obesiti in trajnim kontaktom posebno praktično komad	K 5— in K 6—

Edina razpošiljatev proti povzetju samo po „Export-Union“ Abt. 92, Dunaj 55.

Popolni ceniki tudi vseh drugih enakih predmetov zastoj in franko.

Hans Wouk

veletrgovina z mešanim blagom, vinom in žganjem

v Poličanih

prporoča p. t. občinstvu svojo bogato zalogo izbornega špicerijskega blaga, kakor fine parne moke, vinberle, cibebe, kave, masti, jedilno olje, petrolej itd. kakor tudi zalogo manufakturnega blaga, štofi, druki, platno itd.

Nakupuje

žitje, jajca, maslo in poljske pridelke.

Nakup in prodaja

dobra pristna narurna vina en gros in dobro pravo žganje en gros in en detail.

Pozor! Čitaj! Pozor! Slavonska biljevina

GESUNDHEIT DEM KRANKEN. STÄRKE DEM SCHWACHEN.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se z vrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi — pljučnem kataru, subnem

kašlju, tuberkulozi itd. itd. Delovanje izborna, vseh sigurne. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin., po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišiča,

okmarja v Pakracu št. 200 (Slavonija.)

V ptujskem mestnem soparnem kopališču

se dobijo odsihmal kopele s hlaponom po sledenih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan ob 1 uri popoldan in vsake nedelje in vsak praznik ob 1/2 uri predpoldan za 60 vin., (30 krajcarjev.) Vodstvo ptujskega mestnega kopališča (Fettauer-Badeanstalt).

Ceno perje za postelj

ena kila sivega, slisnega K 2—, na pol belega K 2-80, belega K 4—, prima mehke K 6—, visoko prima, najpoljša vrsta K 8—, peresje (daunen) sivo K 6—, belo K 10—, od 5 kil naprej franko!

Gotove postelje

iz lesnega, rdeče, plave, rumeno ali belega inleta (Nanking) ena tuhna, velikost 170x116 cm. z 2 glavnima blazinoma, 80x85 cm., dobro napolnjene, z novim, sivim, čistim, krepkim in trajnim perjem K 16—. Napol-daune K 20—, daune K 24—, tuhna sama K 12—, 14—, 16—, glavne blazine K 3—, 2-50, 4—, pošlje po povzetju, zavoj gratis, od K 10— naprej franko 728

Max Berger, Deschenitz št. 229, Böhmerwald.

Kar. ne dopade, denar nazaj ali izmenjava. Cenik zastoj in franko.

Rane

vseh vrst naj se varujejejo skrbno pred vsako nečistostjo,

kajti vsled te postane lahko najmanjša rana nevarna in velika. Že 40 let sem se rabi omehekajoto Pragerste demantne žarve kot zanesljivo obvezno sredstvo. Ista varuje rane, zmanjša vnetje in bolečine, vpliva hidilno in pospešuje sploh zdravljenje.

razpošilja se vsak dan

1 cela doza 70 vin., 1/2 50 vin. po pošti proti naprej-plačilu 3 K 16 vin. se pošlje franko 4 doz, za 7 K pa 10 doz, in to na vse avstro-ogrške stacije.

Vsa dela zavirkov imajo postavno varstveno znamko.

Glavni depot:

B. FRAGNER, c. k. dvorni liferant.

Apoteka „zum schwarzen Adler“

Praga, Kleinesseite, Ecke der Nerudgasse No. 203.

Skladšče v apotekah Austro-Ogrske.

!!puške!!

Lancaster od K 26—, flobert-puške od K 8-50, pištole od K 2, samokresi od 5—, Popravljanje po ceni. 587

Genik s silkami franko.

F. Dušek, Opočno

št. 104 na državni železnici, Češko.

Svarilo

pred osleparjenjem!

Opozarjam cenjene čitatelje tega lista, da posamejno tuji v zadnjem času zopet moje inzerate ter da prodajajo navadne plehnate ure, ki se jih dobi povsod po K 3—, kot prave „železniške Ruskepf“. Prave „železniške Ruskepf-ure, katere prodajam že mnogo let v polno zadovoljnost, c. k. državnih železnic, se dobijo le z zgorajšno varstveno marko po moji firmi in so vsa druga naznanila navadne sleparije.

Moja originalna „železniška Ruskepf“ košta brez sekundnega kazalca K 7—, s sekundnim kazalcem K 8—. 3 leta garancija. Se pošlje po povzetju Max Böhnel, Dunaj IV. Margaretenstrasse 27/27 urar, sodn. zapris. cenilnik in strokovnjak. Katalog s 5000 slikami zastoj in posthine prosto. 692

Varstvena marka „Anker“ Liniment Caspici comp.

namestilo za anker-pain-expeller

je znano kot odpejajoče, izvrstno in bolečine odstranjajoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 1-40 in K 2—. Pri nakupu tega, priljubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalno steklenico v skatljah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.

Dr. Richter-Jeva apoteka „zlati lev“

v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov.

Razpošilja se vsak dan. 690

Pri letošnji draginji

se zamore štediti le pri dobrem nakupu. Pokrijte torej svojo potrebo na perilu za postelj in tela, na oblekah za gospode, dame in otroke, na potrebnih za nevesto samo direktno pri fabrikanu. Pišite nam in pošljemo vam

zastoj

in poštine prosto naš najnovejši krasno ilustrovani umetno tiskani cenik. Iz njega priporočamo posebno:

44 vinarjev Ostanki (resti) 44 vinarjev
pri metru **brez napak** pri metru

6-12 m dolgi po izvolitvi v lodnu, barhentu za obleke, flanelu za srajce, stofih za zimsko obleko, čaj za postelje, oksford, plavi druk, piké, stofih za bluze, čaj za predpasnike, antlje, vse garantirano čisto-barvno.
Manjši resti 1-3 m dolgi gorajšnega blaga pri metru že po 40 vinarjev.

Zenske trikotne srajce zelo gorke od K 2-30 naprej
Zenske trikotne hlače, mehke za zimo od K 1-70 "
Moške trikotne srajce z ovrtnikom ali brez od K 2- "
Lodni mantilji za dečke za 6-14 letne od K 6-50 "
Moški lodni mantilji za vsako velikost od K 11-40 "
Zenska zgozrnja krila, najboljši snit od K 5-50 "
Dobre težke dečke za konje, krijeje celega konja od K 3- "
in mnogo drugega. Pišite po katalog na 683

Gebr. Reichart, fabrikanti Dornbirn 20, Vorarlberg

Potniki v Ameriko
Natori selijo dobro, po ceni in zanesljivo potovalci naj se obrnejo na **Simona Kinetelca** v Gubjani Klotovorske ulice 26. Iskavostna Pojasnika dolgo se brezplačno.

Za bolnike! Za trpeče! Za zdrave!

Proti še tako močnimi in zastarelimi slučajmi: revme, gihta, boleznij žive, glavino in zobobola, bolečin v hrbtu in v muskeljnih, bodenja in strani, bolečin nog napenjanju, se hvale splošno na mnogih klinikah praktično izkušeni, od ca. 1000 zdravnikov priporočeni, takoj bolečine od stranjajoči

Ichtyomentol.

Patent v vseh državah. Večkrat premijirano. Nedošen v zdravilnem vplivu! Učez presenečljiv! Cep 15.000 zahvalnih pisem. — Edina razpošiljatev in fabrika:

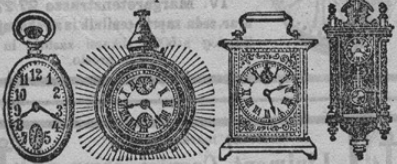
Kemični laboratorij apotekarja

S. Edelmann Beharodeczany (vja Lvov) oddelek 23.

Franko-raspošiljatev od 5 steklenic naprej proti pošiljati 6 K.—, po povzetju 20 vin. več. 10 steklenic franko K 10.—, 25 steklenic franko K 23.—. 683

5000 ur zastoj

katalog pošljem vsakomur brez plačila zastoj in prosto.

Rok. pat. 2- kron	Budilnica 2-30 kron	J. budilnica 6- kron	Ura na pen. 7- kron
Sreb. Rok. 6- kron	Svetla cif. 8- kron	"Schlagw." 8- kron	delj 70 cm. 7- kron
Zel. b. Ros. 7- kron	Stolp. zvon. 8- kron	Godba . 10- kron	Stolp. zvon. 8- kron
Sreb. drojni 8- kron	kuhinj. ura 8- kron	6 valčkov. 12- kron	Zvabilnica 10- kron
		Z godbo . 12- kron	

Original Omega, Schaffhausen, Glashütte, Helios, Amalfi, ce. k. izdelano, od k 13-; srebrne in zlato blaga po originalnih fabriških cenah. 3 leta garancija. Izmenjava ali denar nazaj.

Max Böhnel, Dunaj

IV. Margaretenstrasse 27/27 v lastni hiši. Izposreženi ceutilci in strojarstva. Največja in najstarejša terdka. Osnovana 1 1840. 5000 slik-katalog zastoj in poštine prosto. 694

Najboljša pemska razpredaja!

Ceno perje za postelje!

1 kg. s vih slisanja 2 K; boljajh 2 K 40 h; na pol bel. h 2 K 80 h; belih 4 K; belih mehkih 5 K 40 h; 1 kg. najfinejših, snežno-belih, slisanih G K 40 h, 8 K; 1 kg. flama (Dann) streva 6 K, 7 K; belega 10 K; najfinejši prsi 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.

Gotove postelje

iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga, 1 talent. 180 cm. dolg, 116 cm. širok, z 2 glavnima blazinama, vsaka 80 cm. dolga, 58 cm. široka, napolnjene z novim, sivim, trajnim in flavastim perjem za postelje 16 K; pol-d. uae 20 K; daun 24 K; posamezni talenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 3 K, 3 K 50, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmenjava ali vrnitev franko dovoljena. Kar ne dopada denar nazaj. S. Benisch, Deschenitz Nr. 716, Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Budilnica s stolpovim zvononjem K 6'50

z zvonovi kakor v stolpu

ta kvaliteta, 3 toči, bije cele in polovične ure, buji z močno glavnim stolpovim zvonom, ciferica ki sveti po noči, lepo polirano okvirje, meri 30 cm.

K 6'50

3 leta garancija. Pošiljatev po povzetju.

Max Böhnel, Dunaj

IV. Margaretenstrasse 27/27.

Katalog s 5000 slikami zastoj in poštine prosto. 690

Tovarna za poljedelske stroje C. Prosch-a v Celovcu

priporoča najboljšane vitale (Göpel mlatilnice

z največjšimi teži (lagerji) lahko tekoče. Dalje stroje za razno delati, trijerje za mline za šrot. Kupcu se postavi vsak stroj njegovo železnično postajo v znanje prosto. Prodaja se tudi obroke, ceniki se pošiljajo poštine prosto in zastoj.

782 Lastna zaloga v Mariboru v Viktringhof ulici

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju — **KAPILOR** št. 2. Povzročca, da postanejo lasi dolgi in gosti, odstranja prah in vsako kožno bolezen na glavi. Narodila naj bi si vsaka družina. Imam premožno zahvalnic in priznanic. Stane poštine prosto na vsaki pošto lonček 3 K 60, 2 lončka 5 K. Naroda naj samo od mene pod naslovom

PETER JURISIČ

lekarnar v Pakracu št. 200 v Slavoniji.

Priznано najboljše

Brane (Eggen), valene,

STROJI za kositi za travo, deteljo in žitje,

Obrača za mrvo, grablje za žetev in mrvo,

Preše za mrvo, preše za slamo,

Preše za vino in sadje, Hidravlične preše,

Mlini za grozdje, reblerji za grozdje,

Mlini za sadje, brizgalne za trte in rastline, same delujoče

Aparati za sušenje sadja in zelenjav.

Etahirano 1872.

izdelujejo in prodajajo v najnovejši, odlikovani konstrukciji

1050 delavev.

PH. MAYFARTH & Co,

fabrika kmetijskih mašin, železne giserije in parne kladivnice

Dunaj 2|1, Taborstrasse št. 71.

Natančni ceniki s slikami zastoj. Odlikovan z nad 600 zlatimi, srebrnimi medaljami itd. Iše se zastepnike in naprej-predajalec.

Štiri polne dni v Rimu z vožnjo tja in nazaj za 100 kron

Podpisani biro priredi

vožnjo v Rim.

Od Grada dne 2. januarja 1909 1.45 zjutraj.

Prihod v Rim dne 3. januarja 1909 zjutraj.

Odhad od Rima dne 7. januarja 1909 zjutraj.

Prihod v Gradcu dne 8. januarja 1909 popoldne.

Polna eskriba in večstvo v Rimu. — Vežnja Gradec — Rim in nazaj košta v I. razredu K 320.—, v II. razredu K 220.—, v III. razredu K 130.—

Naznanila in prosp. pri podpisnem biro S. Schwarz, Gradec, Annenstrasse 61. — Vožnja samo v brzovlakih. Vožnja z 1 dnevnim prestankom v Florenci in Benetkah košta 150 kron več. — Naplaček 10 kron, ostanek v obrokih vsaki teden 10 kron zadnji obrok se plača pred nastopom potovanja. Vsa plačila na

Konto: S. Schwarz, biro za potovanja Gradec, potovanje v Rim

Štiri polni dnevi v Rimu, 1 dan v Firencu, 1 v Benetkah, tja in nazaj 160 K. Konec naznanil 26. decembra 1908. 788

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena leta 1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-narni zavod.

Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8-12 ure.

Obtenje z avst. ogersko banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.